

Etelä-Karjalan liiton talous- ja toimintasuunnitelma vuosiksi 2025–2027

Talousarvio vuodeksi 2025

Maakuntahallitus 28.10.2024

Maakuntavaltuusto 2.12.2024

Sisällys

1	Maakuntajohtajan yleiskatsaus	3
2	Keskeiset linjaukset	5
3	Toiminnalliset tavoitteet 2024–2026	5
3.1	Vaikuttava ja kestävä elinvoimatyö	6
3.2	Pidetty ja houkutteleva työpaikka	13
3.3	Arvostettu osaaja, edunvalvoja ja yhteistyökumppani	13
4	Toiminnallinen tehokkuus.....	17
5	Organisaatio ja henkilöstö	17
5.1	Liiton toimiala, organisaatio ja henkilöstö	17
5.2	Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen	18
6	Talousarvion yleisperustelut.....	20
7	Jäsenkuntien maksuosuudet.....	21
8	Talousarvion sitovuustaso ja täytäntöönpano.....	21
9	Kuntayhtymähallinto.....	22
10	Taloussuunnitelma	24
	Liite 1.....	27

1 Maakuntajohtajan yleiskatsaus

Etelä-Karjalan liiton strategian mukaisesti teemme joukkueena kestäväää ja vaikuttavaa elinvoimatyötä. Suuntaamme kehittämisresursseja uutta luovaan innovaatio- ja elinkeinotoimintaan, ohjaamme maakuntakaavoituksella kuntarajat ylittävää alueidenkäyttöä, teemme käytännön kehittämistoimia erilaisissa projekteissa ja lobbaamme Etelä-Karjalaa niin kansallisesti kuin kansainvälisesti.

Vuoden 2025 aikana päättyy yksi sivu Etelä-Karjalan liiton historiassa, kun hallintoviranomaisen tehtävät loppuvat rajat ylittävän yhteistyön ohjelmassa. Kaakkois-Suomi – Venäjä rajaohjelma 2014–2020 suljetaan vuoden 2025 loppuun mennessä.

Maakunnan uutta suuntaa on haettu ja haetaan useissa eri suunnitteluprosesseissa, joita toteutetaan valtion tai EU:n varoin. Valtioneuvoston kanslian johdolla laaditaan vuoden 2024 aikana itäisen Suomen ohjelmaa, jonka toimeenpanoon kohdistuu odotuksia vuoden 2025 aikana. EU-tason politiikkasuosituksia rajaseutujen kehittämiseen haetaan kansainvälisen tutkijakonsortion toteuttamassa CHANEBO-projektissa, jossa on Etelä-Karjalan lisäksi mukana alueita Baltian maista. OECD:n tutkijaryhmä työstää puolestaan Suomen itäraja-alueiden siirtymäsuunnitelmia, joilla pyritään vaikuttamaan EU-komission seuraavaa ohjelmakautta koskeviin linjauksiin.

EU:n itäraja-alueiden elinvoima ja merkitys Euroopan turvallisuudelle tunnistetaan useissa eri kansallisissa ja EU-tason dokumenteissa. EU-komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen evästi syyskuussa 2024 missiikirjeessään tulevaa koheesiokomissaari Raffaele Fittoa varmistamaan tuki aluetalouden uudistumiseen EU:n raja-alueilla, joissa Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset ovat voimakkaimmat.

Haastavan tilanteen tunnistamisesta huolimatta EU-tason konkreettisia toimia rajaseutujen hyväksi joudutaan odottamaan tulevalle ohjelmakaudelle. Lähivuosina katseet kääntyvätkin kansalliseen päätöksentekoon. Valtioneuvosto linjasi lokakuussa 2024 neljän miljoonan euron äkillisen rakennemuutoksen tuesta Imatran seudulle. Jatkoa odotetaan, jotta Etelä-Karjalan toimintaympäristöön ja yrityksiin saadaan investointeja sekä joudutetaan tutkimusta ja koulutusta. Paitsi uudistumistarve, myös -potentiaali, on Etelä-Karjalassa suuri.

Etelä-Karjalan liiton tavoitteena on, että olemme pidetty ja houkutteleva työpaikka ja arvostettu osaaja ja yhteistyökumppani. Olemme näissä tavoitteissa hyvällä tiellä, ja niin haluamme olla jatkossakin. Etelä-Karjalan liiton henkilökunta on erittäin osaavaa ja työhön sitoutunutta.

Kiitokset henkilöstön lisäksi ansaitsevat myös Etelä-Karjalan luottamushenkilöt. Yhteistyö päätöksentekijöiden ja viranhaltijoiden välillä on mutkatonta ja asioita eteenpäin vievää.

Seuraavat kunnallisvaalit keväällä 2025 järjestetään ensimmäistä kertaa samanaikaisesti aluevaalien kanssa. Kiinnostus Etelä-Karjalan liiton luottamustehtäviä kohtaan toivottavasti säilyy, sillä maakunta tarvitsee jatkossakin yhteistyökykyisiä päätöksentekijöitä, jotka haluavat rakentaa EU:n ja NATO:n vahvimman itäraja-alueen tulevaisuutta. Tuleva vuosi on erityisen tärkeä, sillä sen aikana uudistetaan sekä maakuntaohjelma kuin Etelä-Karjalan liiton omaa toimintaa ohjaava strategia. Myös

maakuntakaavan laadinnassa on edessä tärkeä vuosi.

Vaikka ajat maakunnassa ovat haastavat, on syytä muistaa, että meillä on Etelä-Karjalassa vahvuuksia, joiden pohjalta rakentaa kestävää tulevaisuutta. LUT-yliopisto kasvaa ja parantaa asemiaan kansainvälisesti, energia- ja ympäristötekniikan aloilla näkymät ovat lupaavat ja biotalouden uudistumiseen tähtäävä ekosysteemi on maakunnassa monipuolistunut ja kehittyy edelleen. Maahanmuutto tasapainottaa väestökehitystä ja tuo alueelle nuorta väkeä.

Valtakunnallisen yrittäjäpalkinnon 2024 saaneen lappeenrantalaisen Laitexin toimitusjohtaja Lasse Kurrosen sanoin: "Etelä-Karjala on loistava paikka elää ja yrittää. Ei lannistuta, vaan jatketaan kohti parempaa huomista."

2 Keskeiset linjaukset

Etelä-Karjalan liiton avaintehtävät vuonna 2025 ovat

1. Edistetään maakunnan elinvoimaa toteuttamalla Etelä-Karjalan maakuntaohjelmaa 2022–2025 rahoituksen sekä asiantuntija- ja verkostotyön avulla. Laaditaan maakuntaohjelma vuosille 2026-2029.
2. Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040:n valmistelu.
3. Edunajamisessa vaikutetaan Etelä-Karjalan elinvoiman vahvistamiseen kansallisen ja EU-politiikan välineillä ja niiden sisältöön vaikuttamalla huomioiden kaakkoisen rajaseudun muuttunut toimintaympäristö.
4. Organisaation toiminnan ja osaamisen kehittäminen työhyvinvointi huomioiden sekä hyvä työnantajakuva ja asiakastyytyväisyys säilyttäen.

3 Toiminnalliset tavoitteet 2024–2026

Etelä-Karjalan liitto vastaa aluekehityslainsäädännön sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti maakunnan strategisen kehittämisen kokonaisuudesta ja maakuntakaavoituksesta.

Maakunnan strategisen kehittämisen kokonaisuuteen kuuluu alla olevassa kuvassa esitettyjä tehtäviä, jotka ovat muun muassa suunnittelu- ja asiantuntijatyötä, projektien, verkostojen ja työryhmien koordinoitua sekä aktiivista edunvalvontaa ja lausuntojen laatimista aluekehitykseen ja -suunnitteluun vaikuttavista asioista.

Liitto tekee eri tehtävissä tiivistä yhteistyötä valtion viranomaisten, muiden maakunnan liittojen, kaupunkien, kuntien, oppilaitosten, yritysten ja muiden kehittämistoimijoiden kanssa.

Etelä-Karjalan liitto uudisti strategiansa vuonna 2021. Strategian mukaan Etelä-Karjalan liiton strategiset tavoitteet ovat:

- Teemme joukkueena vaikuttavaa ja kestävästä elinvoimatyötä
- Etelä-Karjalan liitto on pidetty ja houkutteleva työpaikka
- Etelä-Karjalan liitto on arvostettu osaja, edunvalvoja ja yhteistyökumppani

Liiton toiminnalliset tavoitteet kuvataan alla edellä mainittuihin strategisiin tavoitteisiin kytkettyinä.

3.1 Vaikuttava ja kestävä elinvoimatyö

Maakuntaohjelma vaikuttavan ja kestävä elinvoimatyön linjaajana

Etelä-Karjalan yhteiset kehittämispainotukset kokoaa maakuntavaltuustokausittain laadittava maakuntaohjelma. Maakuntaohjelma on Etelä-Karjalan liiton aluekehittämisen keskeisin prosessi, joka toteutuu jatkuvana. Liiton tehtävänä on koordinoida maakuntaohjelman valmistelua, sekä seurata ja edistää sen toimeenpanoa. Maakuntaohjelmasta säädetään laissa alueiden kehittämisestä ja alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta 736/2021 pykälissä 25 ja 26 sekä niin sanotussa toimeenpanoasetuksessa 797/2021. Tarkempaa ohjausta antaa Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM).

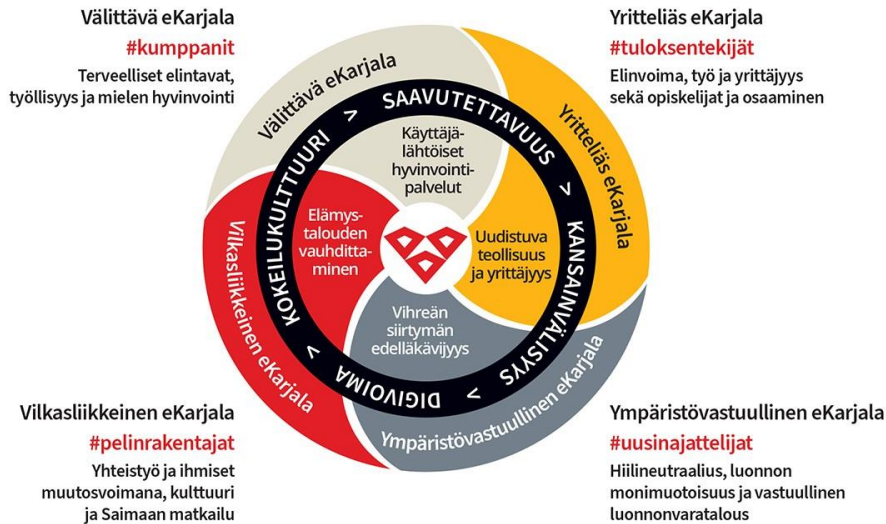
Etelä-Karjalan liitto toteuttaa tehtävänsä toimeenpanon edistämiseksi rahoituksen kohdentamisen, edunvalvonnan ja verkosto-, projekti- ja ennakointitoiminnan avulla. Maakuntaohjelmaa toteutetaan alueellisin, kansallisin ja EU-varoin. Maakunnan sisällä kuntien, oppilaitosten ja yritysten rooli on kehittämistyössä ja sen rahoituksessa merkittävä. Maakuntaohjelmaan liittyy myös kansainvälinen ulottuvuus, erityisesti älykkään erikoistumisen puitteissa.

Vuoden 2025 keskeisin ja resursointia vaativa tehtäväkokonaisuus tulee olemaan Etelä-Karjalan maakuntaohjelman 2026–2029 valmistelu. Valmistelu on käynnistynyt jo vuoden 2024 aikana Kymenlaakson liiton kanssa toteutetulla ohjelma-arvioinnilla sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman valmistelulla. Sidosryhmien kanssa tehtävä sisällön valmistelu painottuu keväälle 2025 ja syksyn 2025 aikana maakuntaohjelmaluonnos sekä ohjelman SOVA-lain mukainen vaikutusten arviointi ovat nähtävillä ja etenevät hyväksymiskäsittelyyn. Maakuntavaltuusto hyväksyy maakuntaohjelman.

Helmikuussa 2022 käynnistyneellä Venäjän hyökkäyssodalla Ukrainaan on ollut laajoja kerrannaisvaikutuksia globaalisti. Erityisiä vaikutuksia on ollut aluekehittämisen toimintaympäristöön Etelä-Karjalassa, jossa rajan yli kanssakäyminen on ollut arkipäiväistä ja laajaa. Maakuntaohjelmaa päivitettiin vuoden 2023 muuttunut tilannekuva huomioiden. Etelä-Karjalan maakunta on mukana kahdessa eri kansainvälisessä selvityskokonaisuudessa, joissa hahmotellaan raja-alueiden tietä tulevaisuuteen muuttuneessa toimintaympäristössä. ESPON tutkimushanke CHANEBO, jossa Etelä-Karjalan lisäksi on ulko-raja-alueita Baltian maista sekä työ- ja elinkeinoministeriön koordinoima EU:n TSI (Technical Support Instrument) -rahoituksella toteutettava selvityshanke, jossa konsulttina toimii OECD. Näiden toiminta ja tulokset huomioidaan maakuntaohjelmavalmistelussa. Kansallisessa itäisen Suomen ohjelmatyössä on myös hahmoteltu maakunnallisia ja yli-maakunnallisia kehittämistarpeita, jotka huomioidaan liiton suunnittelutyössä.

Päättävän maakuntaohjelmakauden neljä kehittämisen kärkeä ovat olleet: Välittävä eKarjala, Yritteliäs eKarjala, Ympäristövastuullinen eKarjala ja Vilkasliikkeinen eKarjala. Lisäksi maakuntaohjelma sisältää alue- ja rakennepolitiikan rahoitusta ohjaavan älykkään erikoistumisen strategian.

ETELÄ-KARJALAN MAAKUNTAOHJELMAN JA
ÄLYKKÄÄN ERIKOISTUMISEN 2022–2025 KÄRKIVALINNAT

Kuva 1. Maakuntaohjelman kärkivalinnat

Etelä-Karjalan tulevaisuus pohjautuu vahvuuksien hyödyntämiselle. Maakuntaohjelman kärkivalintojen taustalla on kestävä kehityksen neljä osa-aluetta: sosiaalinen, taloudellinen, ympäristöllinen ja kulttuurillinen kestävyys. Älykkään erikoistumisen strategiset kärjet kiinnittyvät kuhunkin kärkivalintaan muodostaen teemaan liittyvät TKI-kehittämiskokonaisuudet. Maakuntaohjelmaa ja älykästä erikoistumista läpileikkaavat neljä muutosvoimaa: saavutettavuus, digivoima, kokeilukulttuuri ja kansainvälisyys.

Kullekin maakuntaohjelman kärkivalinnalle ja älykkään erikoistumisen kärjelle on määriteltä erikseen seurattavat mittarit, joille on asetettu tavoitteet vuodelle 2025. Tavoitteet heijastavat kehityksen suuntaa, jota halutaan tukea. Tärkeimmät mittarit koko maakunnalle vuoteen 2025:

Mittari	Selite	Viimeisin tilastotieto	Tavoite 2025
Väkiluku	Maakunnan väkiluku vuoden lopussa	125 162 (2023)	127 000
Väestöllinen huoltosuhde	Lapsia ja eläkeikäisiä suhteessa 100 työikäiseen (maakunnan keskiarvo)	70,6 (2023)	72
BKT	Bruttokansantuote asukasta kohden	41 921 € (2021)	45 000 €
Avoimen sektorin osuus työpaikoista	Ulkomaankauppa käyvän kansantalouden osan osuus työpaikoista	68,5 % (2022)	yli 70 %
Yritystoimipaikat	Yritystoimipaikkojen määrä 1000 asukasta kohti	66 (2021)	68

TKI-menot	Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiomenot asukasta kohden	1313 euroa (2022)	1100
Työllisyysaste	Työllisten osuus väestöstä pohjautuen Tilastokeskuksen työvoimatutkimukseen	73,6 % (2023)	72 %
Työttömyysaste	Työ- ja elinkeinoministeriön työttömyystilastoista otettu vuosikeskiarvo	11,2 % (2023)	alle 10 %
Kasvihuone- kaasupäästöt	Päästöt asukasta kohden pohjautuen Suomen Ympäristökeskuksen Hinku-laskentaan	5,4 t (2022)	Vähenee kohti Hinku-tavoitetta

Taulukko 1. Maakuntaohjelman seurantamittarit

Uuden maakuntaohjelmakauden osalta sidosryhmiltä on saatu evästystä, että keskeiset kehittämistavoitteet ovat yhä ajankohtaisia. Entistä vahvempaa roolia tarvitaan kokonaisturvallisuuden ja kansainvälistymisen uusien suuntien osalta. Molemmat mainitut näkökulmat heijastelevat myös geopolitiikan aiheuttamaa Etelä-Karjalan toimintaympäristön muutosta, mikä vaikuttaa koko aluekehittämisen tilannekuvaan ja tulevaisuuden näkyymiin.

Vuonna 2025 elinvoimatyön vaikuttavuutta edistetään myös ennakointityötä kehittämällä. Etelä-Karjalan liitolla on lakisääteinen aluekehityksen, toimintaympäristön ja osaamistarpeiden muutosten ennakointitehtävä. Ennakointityö lähtee erityisesti kuntien ja elinkeinoelämän tarpeista. Maakuntaliitto osallistuu LAB-ammattikorkeakoulun vetämään Luotain-hankkeeseen, jota toteutetaan ESR+ -hankerahoituksella. Kolmantena toteuttajana on Saimaan ammattiopisto SAMPO. Hanke jatkuu vielä vuoden 2025 puolelle. Keskeisenä tavoitteena on sitouttaa Etelä-Karjalan toimijat ennakointityöhön sekä kehittää maakunnallista ennakointia palveluna siten, että ennakointitieto ja osaaminen tavoittaa kaikki tiedon tuottajat ja kohderyhmät.

Etelä-Karjalan liitto tekee myös itse ennakointia ja kehittää oman organisaation sisäistä ennakointitoimintaa. Pitkän aikavälin ennakointi ja skenaariotyö on tärkeä perusta maakunnan suunnittelutoimille. Tulevan maakuntaohjelmakauden valmistelussa kytketään tulevaisuusvisio ja ennakointinäkökulma tiiviisti mukaan sisältöjen valmisteluun. Etelä-Karjalan tarvitsee uskottavan ja motivoivan skenaarion. Tässä hyödynnetään myös aiemman skenaariotyön (Etelä-Karjalan tulevaisuustarkastelu 2020) pohjalta laadittua positiivista ”Kukoistus” -skenaariota.

Vuosittain (syyskaudella) laadittava aluekehittämisen tilanne- ja kehityskuva kokoaa yhteen ajankohtaisen tiedon ja lähitulevaisuuden näkymän. Temaattisena viitekehyksenä toimii aluekehittämispäätös 2024–2027. Tilanne- ja kehityskuva liitetään myös tiiviisti maakuntaohjelman seurantaan. Aluekehittämisen tilannekuvaprosessiin liittyvät myös valtion ja maakuntien väliset aluekehityskeskustelut. Niiden muoto ja rooli on muuttumassa siten, että keskusteluja ei toteuteta maakuntakohtaisina. Keskustelut käydään alkuvuodesta 2025 vuonna 2024 laaditun aluekehittämisen tilanne- ja kehityskuvan pohjalta ja syksyllä 2025 laadittava tilannekuva pohjustaa seuraavan vuoden keskusteluja. Liitto osallistuu myös osana maakunnallisen ennakointiryhmän työtä Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen koordinoimaan alueelliset kehitysnäkymät -prosessiin, jossa laaditaan raportit vuosittain kevä- ja syyskaudella.

Aluekehitysrahoituksella vauhtia toteutukseen

Maakunnan liiton keskeinen tehtävä on johtaa ja ohjata rahoituksen avulla aluekehitystä maakuntaohjelman mukaisesti positiiviseen suuntaan. Etelä-Karjalan liiton tärkeimpänä instrumenttina toimii Uudistuva ja osaava Suomi – Suomen alue- ja rakennepolitiikan ohjelma (AURA) 2021–2027. AURA-ohjelma kattaa Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR), Euroopan sosiaalirahaston (ESR+) ja Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF = Just Transition Fund) toimet.

Etelä-Karjalan osuus ohjelman EU- ja valtion rahoituksesta ohjelmakaudella 2021–2027 on yhteensä 57,8 miljoonaa euroa. Tästä EAKR- ja JTF-rahoituksesta osa kanavoituu alueen kehittämiseen Etelä-Karjalan liiton kautta, osa Hämeen ELY-keskuksen kautta. ESR+ rahoitus on yksin Hämeen ELY-keskuksen välitettävissä. Rahoituksen jaosta rahoittavien viranomaisten kesken sovitaan maakunnan yhteistyöryhmän hyväksymässä vuotuisessa rahoitussuunnitelmassa.

AURA-ohjelman myöntövaltuuksista kohdentuu vuodelle 2025 Etelä-Karjalan liiton jaettavaksi EAKR-valtuudesta noin 1,4 miljoonaa euroa ja JTF-valtuudesta 0,6 miljoonaa euroa. Myös osa aiempien vuosien myöntövaltuuksista niin EAKR kuin JTF-rahoituksessa on vielä kohdentamatta hankkeille.

Vuoden 2025 alkupuolelle on suunnitteilla avata sekä EAKR että JTF-haut. Alustavan hakusuunnitelman mukaan EAKR-haku avataan ajalle 3.2.-3.3.2025 ja JTF-haku ajalle 14.4.-12.5.2025. Mikäli myöntövaltuutta näiden hakujen jälkeen jää käyttämättä, avataan syksyllä täydentävä hakukierros.

Kestävä kaupunkikehittäminen on mukana EAKR-rahoituksessa ja Etelä-Karjalassa rahoitusta kohdentuu Lappeenranta-Imatra kaupunkiseudun ekosysteemisopimuksen mukaisesti. Rahoituksen osuus valtakunnallisesti on noin kahdeksan prosenttia EAKR:n budjetista. Kestävän kaupunkikehittämishankkeissa Etelä-Karjalan liitto toimii rahoittajana eli muun muassa avaa näille hankkeille oman hankehaun. Hakemukset poikkeuksellisesti arvioi ekosysteemisopimuksen johtoryhmä. Etelä-Karjalan liitto kuitenkin käsittelee hakemukset EURA2021-järjestelmässä, tarkastaa hankkeiden laillisuuden ja ohjelmanmukaisuuden sekä valmistelee ja tekee rahoituspäätökset. Kestävän kaupunkikehittämisen haku avataan huhtikuussa.

Osana AURA-ohjelman rahoitustehtäviä Etelä-Karjalan liitto viestii ohjelmatyöstä. Viestinnässä tehdään myös yhteistyötä Etelä-Suomen suuralueen kanssa.

Viestinnän tavoitteena on tehdä EU:n rakennerahastoista rahoitettavaa hanketoimintaa tunnetuksi, kertoa sen tuloksista ja tiedottaa rahoitusmahdollisuuksista hakijoille. Viestinnällä pyritään myös lisäämään vuorovaikutusta ja ennakoivaa hankeneuvontaa ja siten parantamaan hanketoiminnan vaikuttavuutta.

Rajaohjelmatyössä Kaakkois-Suomi – Venäjä rajaohjelma ohjelmakaudella 2014-2020 viedään loppuun. Ohjelman teknisen tuen käyttö päättyi syyskuun 2024 loppuun, mihin mennessä ohjelman päättämistoimet on tehty. Loppuraportti komissioon lähetetään helmikuun 2025 loppuun mennessä.

Vuonna 2025 kehittämisrahoituksen välittämisen keskeisimpiä toimenpiteitä ovat:

- Maakuntaohjelman ja älykkään erikoistumisen strategian (ÄES) toimeenpanon edistäminen kehittämisrahoituksen avulla;
- Hankehakujen toteuttaminen, hakemusten arviointi, rahoituspäätösten valmistelu ja tekeminen;
- Hankkeiden toteutuksen seuranta ja tarkastukset, hankeraporttien tarkastaminen ja maksatusten suorittaminen;
- Hankeneuvonta ja viestintä;
- Hanketoiminnan seuranta ja näkyväksi tekeminen; ja
- Kaakkois-Suomi – Venäjä rajaohjelman ohjelmakauden 2014-2020 sulkemistoimenpiteet.

Toinen Etelä-Karjalan liiton käytössä oleva rahoitusinstrumentti on kansallinen alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määräraha (AKKE). Vuonna 2025 Etelä-Karjalan liitossa jatketaan AKKE-rahoituksen jatkuvaa hakua.

AKKE-rahoitusta voidaan ohjata, EU-rahoitusmahdollisuuksia täydentäen, rahoitusta pienempiin hankkeisiin. AKKE-rahoitus soveltuu muun muassa pienille selvitys-, pilotointi- tai toimintamallin kehittämishankkeille ja esimerkiksi kansainvälisten rahoitushakujen hakemusvalmisteluun.

Aluesuunnittelun merkitys maakunnan ohjauksessa

Maakunnan suunnittelutyöhön kuuluu maankäyttö- ja rakennuslaissa mainittu alueiden käytön suunnittelua ohjaava maakuntakaava, jossa esitetään maakunnan kehittämisen tavoitteet. Ajantasainen maakuntakaava on ohjeena kuntien yleiskaavojen ja asemakaavojen laadinnalle. Kaavoitustyötä tehdään tiiviissä vuorovaikutuksessa kuntien sekä sidosryhmien ja muiden osallisten kanssa.

Vuonna 2025 Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040:n kaavaluonnos laitetaan nähtäville ja saadun palautteen perusteella aloitetaan kaavaehdotuksen valmistelu. Kaavaehdotuksen valmistuminen riippuu kaavaluonnoksesta saadusta palautteesta ja mahdollisista lisäselvitystarpeista. Kaavavalmistelussa huomioidaan tarvittavilta osin valmisteilla oleva uusi alueidenkäyttölaki, jonka on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026. Lisäksi huomioidaan valmisteilla oleva rakentamislaki, jonka on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2025.

Maakuntakaavatyön lisäksi Etelä-Karjalan liitto antaa lausuntoja kuntien kaavahankkeista. Liitto osallistuu myös kuntien ja Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen välisiin kehittämiskeskusteluihin ja kuntien kaavahankkeiden viranomaisneuvotteluihin.

Aluekehityslainsäädännön mukaisesti maakunnan liitto vastaa maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelman suunnitteluprosessin käynnistämisestä, siihen liittyvän yhteistyön johtamisesta ja kyseisen suunnittelun yhteensovittamisesta maakunnan muun suunnittelun kanssa. Liikennejärjestelmätyö on tärkeässä roolissa maakunnan elinkeinoelämän ja ihmisten liikkumisen kannalta välttämättömien väylien ja liikkumispalvelujen kehittämisessä. Liikennejärjestelmätyötä ohjaavat Etelä-Karjalan liikennestrategia ja Kaakkois-Suomen liikennestrategia.

Liikennevirtojen suunnat ovat muuttuneet Venäjän vuonna 2022 aloittaman sodan seurauksena. Etelä-Karjalan ja Kaakkois-Suomen liikennestrategiat on päivitetty vastaamaan nykyistä tilannetta. Strategioiden keskeisiä näkökulmia ovat Etelä-Karjalassa

sijaitsevien metsäteollisuuden tuotantolaitosten raaka-aine- ja tuotantokuljetusten sujuvuus sekä liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen. Tämä vaatii erityisesti Karjalan radan ja Saimaan syväväylän kehittämistä.

Liikennejärjestelmätyössä strategioita edistetään muun muassa seuraavasti:

- Alueellisen henkilöjunaliikenteen selvitystyön jatkaminen, mukaan lukien kis-kobussiliikenne
- Matkailun kestävä saavutettavuuden edistäminen
- Karjalan radan kehittämisen edunvalvonta
- Sisävesiliikenteen kehittämisen edunvalvonta.

Matkailu ja kulttuuri tukemassa aluekehitystä

Aluekehityslain mukaan Etelä-Karjalan liitto vastaa alueensa kulttuuria koskevien suunnitelmien ja kehittämistoimenpiteiden yhteensovittamisesta. Käytännössä kulttuuri tulee nähdä elinvoiman ja hyvinvoinnin lähteenä. Kulttuurityöhön sisältyy olemassa olevan kulttuuritarjonnan koordinoimista, siihen liittyvää tiedon jakamista ja kulttuuriin liittyvää kehittämistyötä. Maakunnassa tätä työtä ohjaa kulttuurikonklaavi. Kulttuurikonklaavi on yhteistyöelin, joka kokoontuu säännöllisesti vaihtamaan ajatuksia ja pohtimaan uusia nostoja maakunnan kulttuurin elävöittämiseksi.

Kulttuuriyhteistyötä ja kulttuurikonklaavin toimintaa vauhdittaa Etelä-Karjalan kulttuurikunnat -koordinaatiohanke. Hanketta on toteutettu vuoden 2023 alusta ja hanke jatkuu kesään 2025 opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämällä erityisavustuksella. Hankkeen tuki on mahdollistanut kulttuurikoordinaattorin rekrytoinnin. Kulttuurikoordinaattorin työpanos tukee kuntien kulttuuritoiminnan laatua, vaikuttavuutta, henkilöstön osaamista, asukkaiden yhdenvertaisuutta ja kuntien keskinäistä yhteistoimintaa. Vuoden 2025 aikana on ratkaistava miten ja millä resursseilla yhteistoimintaa voidaan hankkeen päätyttyä ylläpitää ja jatkaa.

Maakunnan matkailun kehittämistä toteutetaan monitasoisesti. Maakunnallisten yhteistyöverkostojen lisäksi toimitaan tiiviissä yhteistyössä matkailutoimijoiden kanssa erityisesti eteläisen Saimaan alueella, Kaakkois-Suomessa Kymenlaakson toimijoiden kanssa ja Lakeland-mittakaavassa itäisen järvi-Suomen maakuntien kanssa. Yksi konkreettinen yhteistyötaso ja -toimenpidekokonaisuus on viime vuosina ollut Saimaa European Region of Gastronomy, jota toteutetaan yhdessä eteläsavolaisten ja pohjoiskarjalaisten kumppaneiden kanssa. ERG-prosessilla kehitetään alueen ruoka- ja kulttuurimatkailutarjontaa ja palvelukokonaisuuksia sekä näkyvyyttä kansainvälisillä matkailumarkkinoilla.

Yhteistyön ja yhteismarkkinoinnin tavoitteena on Saimaan tunnettuuden kasvattaminen. Matkailun kehittämistä ohjaa Etelä-Karjalan ja Etelä-Savon kaupunkien ja maakuntien sekä Varkauden seudun yhteinen vuosille 2020-2025 laadittu Saimaa-sopimus. Konkreettisia toimia linjataan yhteisessä Saimaan matkailustrategiassa. Sekä Saimaa-sopimus että matkailustrategia päivitetään vuoden 2025 aikana. Käytännön tekemistä ohjaa ja hallinnoi Saimaa-sopimuksen allekirjoittajien perustama yhdistys, Lake Saimaa ry.

Matkailun teemoja ja käytännön toimia, joita maakunnan liitto edistää vuonna 2025 ovat:

- Lake Saimaa -yhteistyön ja itäisen Suomen matkailuyhteistyön tukeminen
- Saimaa European Region of Gastronomy -toiminnan jatkuvuuden

- turvaaminen Saimaan maakunnissa
- Imatran erä- ja luontokulttuurimuseon suunnittelutyön edistäminen
- Alueen vesistö- ja risteilymatkailun olosuhteita kehittämisen muun muassa Kutilan kanavan rakentamista edistävillä toimilla.

Etelä-Karjalan liitto tarjoaa tapahtumakalenterin ja harrastuskalenterin koko maakunnan käyttöön. Kalenterit nähdään tärkeänä kuntien elinvoiman ylläpitäjänä. Tapahtumakalenterin ja harrastuskalenterin tunnettuuden ja käyttöönoton lisäämiseen eri toimijoiden keskuudessa panostetaan muun muassa sosiaalisen median kampanjoilla.

Ympäristö ja hiilineutraalisuustyö

Aluekehityslainsäädännön mukaan maakunnan liiton tehtävinä on edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä, ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista sekä laadukkaan elinympäristön tilaa koskevan suunnittelun yhteistyötä.

Hiilineutraaliustavoitetta edistetään vuonna 2025 erityisesti pienten kuntien ilmasto-suunnittelulla. Osallistava suunnitteluprosessi tuottaa kuntiin toimenpiteitä, joilla tavoitellaan ilmastonmuutoksen hillinnän lisäksi muun muassa ilmastonmuutokseen sopeutumista ja monimuotoisuuden säilyttämistä. Ilmastosuunnitelmien toteutumista tuetaan yhteistyöllä ja maakunnallisilla hankkeilla, joissa Etelä-Karjalan liitto toimii aktiivisesti. Konkreettisenä toimenpiteenä maakuntaliitto kokoaa maakuntaan pysyvän, laaja-alaisen ilmastotyöryhmän, joka toimii tiedonvaihto- ja kehittämistehtävissä.

Kiertotaloutta edistetään strategisten linjausten ja rahoitusten lisäksi kokoamalla maakunnan kiertotaloustoimijat säännöllisesti keskustelemaan ajankohtaisista asioista ja kehitystarpeista. Kiertotalouden Green Deal -sitoumuksen kehittymistä ja käyttöönottoa seurataan ja kattositoumuksen tekemistä pohditaan resurssien näkökulmasta. Kattositoumus on yksi tapa edistää alueen toimijoiden kiertotaloussiirtymää.

Luonnonvarojen kestäväää käyttöä, ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista, laadukasta elinympäristön tilaa, monimuotoisen luonnon säilymistä ja laadukkaiden vesivarojen säilyttämistä käsitellään valmisteilla olevassa maakuntakaavassa. Merkintöjen ja tavoitteiden yhteensovittamista tehdään Etelä-Karjalan luontoryhmässä. Monimuotoisuustyötä edistetään myös yhteistyöryhmien kautta ja lähivuosien keskeisenä yhteistyökumppanina on Priodiversity LIFE-hanke. Hankkeessa laaditaan maakunnallinen luonnon monimuotoisuusohjelma, jonka valmisteluun Etelä-Karjalan liitto osallistuu aktiivisesti.

Laadukkaat virkistyskohteet ovat merkittävässä roolissa niin elin-, veto- ja pitovoiman kannalta. Etelä-Karjalan virkistysaluepäätö on merkittävässä roolissa alueiden kehittäjänä. Etelä-Karjalan liitto toimii reitistökehittäjien koollekutsujana ja edistää osaltaan niistä käytävää keskustelua sekä kehittämistarpeiden priorisointia ja hankkeistamista.

Edunvalvontatyössä ja muussa yhteistyössä tähdätään kestävään uusiutuvan energian tuotannon lisäämiseen maakunnassa.

3.2 Pidetty ja houkutteleva työpaikka

Etelä-Karjalan liiton brändi luo mielikuvaa mukavasta työyhteisöstä, johon halutaan mukaan. Brändin mukaista mielikuvaa uusinajatteliijoista, mahdollisuudesta tehdä merkityksellistä työtä alueen hyväksi ja ilosta lähtevästä voimasta pidetään mukana liiton viestinnässä ja rekrytoinneissa läpi vuoden.

Henkilöstön osaamisen kehittämistä tuetaan työssäoppimisen ja tiimityön kautta sekä tarjoamalla mahdollisuuksia kartuttaa osaamista sekä koko liiton yhteisillä että työntekijä tai tiimikohtaisilla koulutuksilla. Keskeisiä painopisteitä osaamisen kehittämisessä ovat uusien digitaalisten työkalujen hyödyntäminen esimerkiksi PowerBi ja tekoäly. Osallistumme verkostotyöhön aktiivisesti. Työntekijöiden työn ja yksityiselämän yhteensovittamista tuetaan joustavilla etätyökäytännöillä. Toimiva työterveyshuolto ja liikunta- ja kulttuurisetelit tukevat työntekijöiden työhyvinvointia.

Henkilöstöasioissa kiinnitetään huomiota aktiivisen ja avoimen keskustelukulttuurin ylläpitoon ja kehittämiseen sekä ajantasaiseen henkilöstöasioiden hoitoon ja tukea vaativien tilanteiden käsittelyyn muun muassa varhaisen puuttumisen toimintamallin mukaisesti. Yhteisöllisyyttä tuetaan osaltaan aktiivisella työ-toiminnalla.

Toimintaa ohjaavien ohjeiden, suunnitelmien ja sääntöjen valmistelua ja ylläpitoa jatketaan. Vuonna 2025 jatketaan projektitoiminnan toimintamallin kehittämistä ja päivitetään liiton strategia.

Työhyvinvoinnin kehitystä seurataan vuosittain työhyvinvointitutkimuksella ja henkilöstökertomuksella raportoidaan henkilöstökysymyksiin liittyviä asioita tilinpäätöksen yhteydessä.

3.3 Arvostettu osaaja, edunvalvoja ja yhteistyökumppani

Etelä-Karjalan liiton tavoitteena on olla vahva osaaja, verkostovaikuttaja ja haluttu yhteistyökumppani. Tavoitetta tuetaan aktiivisella ja vaikuttavalla viestinnällä liiton eri kanavissa ja tilaisuuksissa yhteistyössä kumppaneiden kanssa. Viestintävaikuttamisessa painottuvat liiton avaintehtävät, muun muassa maakuntakaava 2040, aktiivinen edunajaminen sekä elinvoiman kehittämistä toteuttavat hankkeet ja hankerahoitus.

Etelä-Karjalan liitto ajaa maakunnan etuja ja tekee vaikuttamistyötä keskeiset kumppanit ja verkostot tunnistaen osaamiseen ja luotettavaan tietoon pohjautuen. Liitto on vaikuttamistyössä aktiivinen ministeriöihin, eduskuntaan ja keskusvirastoihin sekä EU:n komissioon ja parlamenttiin. Etelä-Karjalan liitto tekee tiivistä yhteistyötä jäsenkuntiansa, kansanedustajien, muiden maakunnan liittojen ja muiden eri sidosryhmien kanssa. Maa-

kunnassa liitto on aktiivinen eri vaikuttamistyön kannalta olennaisten paikallistoimijoiden koollekutsuja.

Vaikuttamistyötä tehdään pääsääntöisesti suorilla kontakteilla, kuulemisten ja lausuntojen kautta sekä erilaisissa työryhmissä. Etelä-Karjalan liitto järjestää vaikuttajatapaamisia ja -vierailuja maakuntaan sekä näkyy tilaisuuksissa, joissa maakunnalle olennaiset edunvalvonnalliset asiat ovat käsittelyssä.

Viestinnällä on kaiken kaikkiaan tärkeä rooli vaikuttamistyössä. Sillä lisätään tunnettuutta paitsi Etelä-Karjalan liiton toiminnasta myös koko maakunnasta ja luodaan maakuntaidentiteettiä. Etelä-Karjalan liitto jatkaa vuonna 2025 maakuntapäivän järjestämistä kunnille ja keskeisille kehittäjätahoille. Maakuntapäivän yhteydessä jaetaan Etelä-Karjala-palkinto maakunnan kehittäjälle maakuntaohjelman vuosittaisen kärkiteeman mukaisesti. Etelä-Karjalan liitto koordinoi myös Etelä-Karjalan viestintäverkostoa ja osallistuu merkittävällä panoksella Kotkaniemi-foorumien järjestelyihin.

Liitto toimii strategiansa mukaisesti kokoavana voimana maakunnan sisäisen vuoropuhelun lisääjänä. Kuntajohtajien yhteistyölle alustana toimii Lappeenranta-Imatra kaupunkiseudun työvaliokunta ja sihteeristö, joita Etelä-Karjalan liitto koordinoi yhdessä kaupunkien kanssa. Etelä-Karjalan liitto tukee kuntien välistä strategista yhteistyötä kehittämällä kaupunkiseudun työvaliokunnan toimintaa aiempaa tavoitteellisemmaksi. Yhteistyötä kuntien kanssa tehdään useilla sektoreilla ja hankkeiden kautta. Etenkin pienten kuntien työtä tuetaan muun muassa ilmasto- ja kulttuuriasioissa.

Kuntayhteistyöhön uuden ulottuvuuden työ työllisyyspalveluiden järjestämisvastuun siirtyminen TE-toimistoilta kunnille vuoden 2025 alussa. Etelä-Karjalassa Lappeenrannan kaupunki hoitaa tehtävää vastuukuntamallilla koko maakunnan alueelle. Maakunnan kokoinen työllisyyspalvelualue antaa hyvät lähtökohdat yhteistyölle myös Etelä-Karjalan hyvinvointialueen kanssa. Sekä työllisyys- että hyvinvointialueen palveluiden riittävän rahoituksen turvaaminen on yksi keskeisistä maakunnan edunvalvontakysymyksistä.

Etelä-Karjalan maantieteellinen sijainti EU:n ja nyt myös NATO:n ulkorajalla muuttuneessa geopoliittisessa tilanteessa edellyttää yhä vahvempaa edunvalvontaa kansallisesti ja kansainvälisesti.

Etelä-Karjalan liiton edunvalvonnassa painottuu vuoden 2025 aikana vahvasti maakunnan vaikuttamistyön kehittäminen paikallisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Pyritään tunnistamaan entistä paremmin maakunnalle hyödyllisiä kanavia, verkostoja ja sidosryhmiä. Maakunnan edun ajamisen tueksi laaditaan ensimmäinen edunvalvonta- ja vaikuttamistyön suunnitelma, joka valmistellaan maakuntahallituksen päätöksentekoon. Kansainvälisellä tasolla jatketaan tulevan EU-ohjelmakauden koheesipolitiikan 2028+ valmisteluun ja erityiseen EU:n itäraja-alueen rahoitukseen vaikuttamista.

Kansainvälinen yhteistyö on merkittävä mahdollisuus maakunnan ulkopuolelta tulevan rahoituksen hankkimisessa sekä maakunnan toimintaedellytysten parantamisessa ja varmistamisessa. Kansainvälisten rahoitusinstrumenttien tehokkaalla hyödyntämisellä sekä kansainvälisillä hankkeilla voidaan tukea ja edistää maakunnan strategisten tavoitteiden toteutumista. Kansainvälisten hankkeiden, verkostojen ja yhteistyöalueiden merkitys ke-

hittämisvälineenä tulee jatkossa korostumaan. Se edellyttää jatkuvaa kansainvälistä verkostotyötä ja kansainvälisiin rahoitusinstrumentteihin liittyvää osaamista. Etelä-Karjalan liitto toimii aktiivisesti etenkin Central Baltic-ohjelman hyödyntämiseksi Etelä-Karjalassa.

Muuttuneessa geopoliittisessa tilanteessa Euroopan raja-alueiden liitto on entistä tärkeämpi yhteistyökumppani EU-edunvalvonnassa. Yhteyksiä Ukrainaan pidetään yllä myös Venäjän hyökkäyssodan aikana. Etelä-Karjalan liitto on tehnyt vuosia yhteistyötä Koillis-Ukrainassa sijaitsevan Harkovan alueen kanssa, ja alueiden välillä on olemassa yleisluonteinen yhteistyösopimus, joka uusittiin vuonna 2023.

Kansallisesti vaikuttamistyötä tulee tehdä hallitusohjelman toimeenpanemiseksi ja alueemme huomioimiseksi myös niiden hankkeiden osalta, joita hallitusohjelma ei sisällä. Itäisen Suomen ohjelmaa on valmisteltu vuoden 2024 aikana valtioneuvoston kanslian alaisuudessa. Sen alla tulee saada eteenpäin toimia, joilla vahvistetaan rajaseudun elinvoimaa ja tulevaisuuden toimintaedellytyksiä. Vuonna 2024 julkistettu Etelä-Suomen maakuntien visio ohjaa myös osaltaan maakunnan vaikuttamistyötä.

Etelä-Karjalan liitto osallistuu sekä Itä-Suomen että Etelä-Suomen neuvottelukuntien toimintaan. Kansallisessa vaikuttamistyössä haetaan synergiaa etenkin Kymenlaakson kanssa tehtävästä yhteistyöstä Kaakkois-Suomen erityisen tilanteen huomioimiseksi.

Seuraavassa kuvataan maakunnan kannalta keskeisiä edistettäviä asioita. Edunvalvontaa ja vaikuttamistyötä ohjaa tarkemmin oma suunnitelma vuodelle 2025.

Aluekehitysrahoitus

- Kuluva EU-ohjelmakauden kansalliseen varojenjakopäätökseen vaikuttaminen siten, että Kaakkois-Suomen rahoitussaan to nousee lähemmäksi Itä- ja Pohjois-Suomea
- EU-rahoituskauden 2028–2034 ratkaisuihin vaikuttaminen siten, että Venäjään rajoittuvat EU-alueet huomioidaan erityisellä tuella (sis. Lappeenrannan seutukunnan nostaminen valtioneuvostokartalle samaan kategoriaan Imatran seudun ja Itä- ja Pohjois-Suomen tasolle)

Teollisuuden toimintaedellytykset, liikenne, energiakysymykset, verkot

- Luumäki - Joutseno -kaksoisraiteen etenemisen varmistaminen ja seuraavien ratahankkeiden vaiheiden edistäminen
- Riittävä sähkönsiirtokapasiteetti
- Maakunnan esilletuonti vihreän energian sekä bio- ja kiertotalouden investointien näkökulmasta (muun muassa vetylaakson rakentuminen)
- Nopeiden tietoliikenneyhteyksien edistäminen
- Aktiivinen viestiminen 3G -verkkojen alasajon ongelmista
- Tulevien maakunnallisesti tärkeiden tiehankkeiden edistäminen
- Etelä-Karjalan muiden liikenteellisten tarpeiden huomioiminen edunajamisessa (vesi- ja lentoliikenne)

Koulutus, tutkimus, kehitys

- Maakunnan toisen ja ylemmän asteen koulutuksen tarjoajien toimintaedellytysten vahvistaminen, vaikuttaminen oppilaitosten kannalta tarpeellisiin lainsäädäntövalmisteluihin ja muihin valtakunnallisiin

kysymyksiin

- Viestin vahvistaminen Etelä-Karjalasta innovaatio-orientoituneena alueena
- Vuoropuhelun lisääminen maakunnassa oppilaitosten ja muiden toimijoiden välillä
- Tarpeen mukaan KV-yhteistyön kehittäminen koulutuksen tarpeiden näkökulmasta

Matkailu ja kulttuuri

- Imatran Erä- ja luontokulttuurimuseohankkeen edistäminen yhtenä maakunnan kärkihankkeista kansallisesti ja KV-tasolla: monipuolisempi viestintä ja sidosryhmäverkoston rakentaminen hankkeen ympärille, rahoituksen etsintä

4 Toiminnallinen tehokkuus

Liiton henkilöstö osallistuu joustavasti eri yksiköiden tehtävien hoitoon ja projektien toteutukseen, mikä tehostaa resurssien käyttöä, edesauttaa toiminnan tuloksellisuutta ja monipuolistaa työntekijöiden tehtävien sisältöä. Projektien toteutuksen tueksi jatketaan liiton projektitoiminnan toimintamallin kehittämistä vaikuttavamman projektitoiminnan ja strategian toteutusta mahdollisimman hyvin tukevan projektitoiminnan varmistamiseksi. Erityisesti henkilöstön vaihtuvuuden yhteydessä tarkastellaan lisäksi aina millä tavoin tehtävien sisältöä voidaan muokata tarpeita ja tavoitteita vastaavalla tavalla.

EU- ja kansallisia kehittämisvaroja sekä Etelä-Karjalan kehittämisrahaston varoja ohjataan maakuntaohjelman tavoitteita tukeviin toimenpiteisiin. Etelä-Karjalan liitto toimii aktiivisena kehittäjänä ja hakee rahoitusta liiton ulkopuolisista lähteistä silloin, kun kyseessä on liiton strategisia tavoitteita tukeva kehittämistoiminta ja sen asianmukainen resurssointi pystytään järjestämään. Kehittämishankkeiden omarahoitusosuudet pyritään pitämään pieninä ja hankkimaan omarahoitukseen ulkopuolista rahoitusta. Oma henkilöstö osallistuu hanketoimintaan, jos se tehtäväjärjestelyjen avulla on mahdollista, riittävä asiantuntemus on olemassa eikä ydintehtävien hoitaminen vaarannu.

5 Organisaatio ja henkilöstö

5.1 Liiton toimiala, organisaatio ja henkilöstö

Jäsenkuntien hyväksymässä ja 1.1.2024 voimaan tullessa perussopimuksessa määritellään liiton toiminta-ajatus ja tehtäviä seuraavasti:

Etelä-Karjalan liitto toimii maakunnan ja sen asukkaiden eduksi elinolojen, kuntien, elinkeinoelämän, kulttuurin ja ympäristön kehittäjänä sekä maakunnallisen yhteenkuuluvuuden ja yhteistyön vahvistajana.

Kuntayhtymän tehtävät ovat:

1. Maankäytöstä ja rakentamisesta annetun lainsäädännön mukaiset maakunnan liitolle määrätyt tehtävät;
2. Alueiden kehittämiseksi ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta sekä hankkeiden rahoittamisesta annetun lainsäädännön mukaiset maakunnan liitolle määrätyt tehtävät;
3. Muut lainsäädännön nojalla maakunnan liitolle kuuluvat tehtävät; ja
4. Maakunnan edunvalvonta.

Kuntayhtymä voi kaikkien jäsenkuntien hyväksymien sopimusten nojalla hoitaa muitakin kuntien yhteisiä tehtäviä ja hoitaa tehtäviään toisten kuntayhtymien kanssa yhteistyössä kuntalaissa säädetyillä yhteistyömuodoilla.

Maakuntahallituksen työvaliokunta ja maakuntajohtaja hoitavat yhdessä suurimmat edunvalvonta-asiat. Lisäksi edunvalvontatyötä tekee moni liiton työntekijä eri yksiköissä.

Viraston johtoryhmätyöskentelyyn osallistuvat maakuntajohtaja, elinvoimajohtaja, hallinto- ja kehittämisjohtaja, johtava asiantuntija, viestintäpäällikkö, aluesuunnittelupääl-

likkö, aluekehityspäälliköt, yhteyspäällikkö, programme coordinator, assistentti ja henkilöstön edustaja.

Henkilökunta jakautuu yksiköittäin vuoden 2025 alussa seuraavasti (joista määräaika-ia):

- Johto: 1 (0)
- Hallinto- ja kehittämispalvelut: 10 (0)
- Elinvoimapalvelut: 17 (2)

Vuonna 2025 henkilökunnan määrä on alenemassa edelleen verrattuna kahteen edeltävään vuoteen CBC-ohjelman henkilöstömäärän alenemisen myötä.

Etelä-Karjalan liitto toimii Kaakkois-Suomi – Venäjä CBC-ohjelman 2014-2020 hallintoviranomaisena. Euroopan komissio ilmoitti keväällä 2022 keskeyttävänsä yhteistyön Venäjän federaation kanssa ENI CBC-ohjelmissa Venäjän hyökättyä Ukrainaan. Tällä hetkellä työ Etelä-Karjalan liiton hallinnoimassa Kaakkois-Suomi – Venäjä CBC-ohjelmassa keskittyy ohjelman sulkemisen viimeisiin vaiheisiin. Ohjelman päättämistyöhön on käytettävissä työ- ja elinkeinoministeriön myöntämää rahoitusta vuoden 2025 loppuun saakka.

5.2 Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen

Etelä-Karjalan liiton henkilöstö tekee asiantuntijatyötä, jossa olennaista on oman alan asiantuntijuuden ja osaamisen kehittäminen, verkostomainen toiminta ja itsenäinen työote. Tulostavoitteiden saavuttamiseksi jatkossakin huolehditaan siitä, että virastolla on tarpeita vastaava, tulokselliseen toimintaan kykenevä, ammattitaitoinen, pätevä, hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö. Ennen rekrytointeja harkitaan tarkasti tehtäväjärjestelyjä ja resurssien kohdentamista.

Henkilöstöpolitiikan tavoitteena on:

- Henkilöstö sitoutuu Etelä-Karjalan liitossa työskentelyyn ja pitää liitossa työskentelyä ja työtehtäviä mielekkäinä;
- Henkilöstö sitoutuu osaamisensa jatkuvaan kehittämiseen, mitä tuetaan koulutuksella ja ohjauksella;
- Työhyvinvointi säilyy vähintään nykytasolla ja mahdollisiin ongelmiin pureudutaan välittömästi; ja
- Työssä oppimista sekä työkyvyn ja -motivaation säilyttämistä tuetaan.

Vuosittain pidetään kehityskeskustelut ja joka toinen vuosi työsuoriutumisen arviointikeskustelut. Henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua omaa ja työyhteisön osaamista tukeviin koulutuksiin. Organisaation toiminnan ja työhyvinvoinnin kehittäminen yhteistyössä työterveyshuollon kanssa jatkuu, tyky-toimintaan varataan vuosittain määräraha ja henkilöstöllä on käytössä liikunta- ja kulttuurietu.

Johtoryhmä kokoontuu pääsääntöisesti noin kuukauden välein maakuntahallituksen kokousrytmiin niveltäen. Johtoryhmän työskentelyssä painottuu strategisten asioiden ja prosessien säännöllisen seuranta, missä on mukana keskeiset prosessivastaavat. Keskeisiä substanssiasioita käsitellään johtoryhmän lisäksi koko henkilöstön yhteisissä kokouksissa. Lisäksi yksiköt ja tiimit kokoontuvat säännöllisesti. Henkilöstöasioita käsitellään yt-

ryhmän lisäksi niin sanotussa Kuusikossa, johon kuuluvat eri henkilöstöryhmien edustajat ja työnantajan edustajat.

Suunnittelukaudella viraston henkilökunnasta lakisääteisen alimman vanhuuseläkeiän saavuttaa tai on jo saavuttanut yksi henkilö. Rekrytointikäytännöissä noudatetaan lain-säädännöstä tulevien vähimmäisehtojen lisäksi laajaa avoimuutta. Uusien työntekijöiden töiden aloitusta tuetaan perehdyttämispaketilla ja perehdyttämiskeskusteluilla. Tiimi- ja työparityöskentelyä pyritään tukemaan aina, kun mahdollista.

Henkilöstön osaamisen kehittämistä toteutetaan henkilöstö- ja koulutussuunnitelman mukaisesti. Keskeisiä painopisteitä osaamisen kehittämisessä ovat uusien digitaalisten työkalujen hyödyntäminen esimerkiksi PowerBi ja tekoäly.

6 Talousarvion yleisperustelut

TULOSLASKELMA	TP 2023	TA 2023	ENN 2024	TA2024	TA2025
Toimintatuotot yhteensä	3 501 764	3 452 310	3 294 695	3 178 607	2 850 033
Toimintakulut yhteensä	-3 429 291	-3 497 310	-3 253 355	-3 220 607	-2 955 033
Toimintakate	72 472	-45 000	41 340	-42 000	-105 000
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-7 640	-5 000	-8 943	-8 000	5 000
Vuosikate	64 832	-50 000	32 396	-50 000	-100 000
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	64 832	-50 000	32 396	-50 000	-100 000
Rahastojen muutos	135 007	0	40 449	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	199 839	-50 000	72 845	-50 000	-100 000
VARSINAINEN TOIMINTA	ENN 2023	TA 2023	ENN 2024	TA2024	TA2025
Toimintatuotot yhteensä	2 331 043	2 305 717	2 442 228	2 414 086	2 462 368
Toimintakulut yhteensä	-2 074 363	-2 296 917	-2 262 617	-2 319 226	-2 478 347
Toimintakate	256 680	8 800	179 610	94 860	-15 979
RAJAOHJELMAT	ENN 2023	TA 2023	ENN 2024	TA2024	TA2025
Toimintatuotot yhteensä	663 806	687 293	425 494	382 054	112 448
Toimintakulut yhteensä	-663 806	-687 293	-425 494	-382 054	-112 448
Toimintakate	0	0	0	0	0
PROJEKTITOIMINTA	ENN 2023	TA 2023	ENN 2024	TA2024	TA2025
Toimintatuotot yhteensä	506 915	459 300	426 973	382 467	275 216
Toimintakulut yhteensä	-691 122	-513 100	-565 244	-519 327	-364 237
Toimintakate	-184 208	-53 800	-138 271	-136 860	-89 021

Liiton toiminta voidaan jakaa kolmeen osaan:

- Varsinainen (jäsenkuntien maksuilla rahoitettava) toiminta
- Rajaohjelmat (CBC)
- Projektitoiminta

Varsinaisen toiminnan tuotot koostuvat pääosin jäsenkuntien maksuosuuksista. Toimintakuluista valtaosa on henkilöstökuluja (osuus kuluista 66,9 %).

Ulkopuolisella rahoituksella projekteja on käynnissä yhteensä kolme kappaletta. Niiden rahoitus tulee eri lähteistä ja yleensä vaaditaan myös omarahoitusta, jonka suuruus vaihtelee. Osaan hankkeista omarahoitusta saadaan myös ulkoisista lähteistä. Projektien toimintakate osoittaa omarahoituksen määrän.

Toimitilojen hankintaa varten otettiin vuonna 2007 lainaa 960 t€, jota lyhennetään vuosittain 48 t€. Lainaa on jäljellä vuoden 2025 lopussa 96 t€.

Vuoden 2025 talousarvio on -100 t€ alijäämäinen. Alijäämä katetaan edellisten vuosien ylijäämästä.

Liiton maksuosuus on noin 19,7 euroa/asukas.

Liitto laskuttaa kunnilta jäsenmaksuosuuksien lisäksi Etelä-Karjalan Allergia- ja Ympäristöinstituutin perusrahoituksen 33 638 euroa ja siirtää sen suoraan Allergia- ja Ympäristöinstituutille.

Toimitilat

Joulukuussa 2007 liitto siirtyi osoitteeseen Kauppakatu 40. Liitto omistaa Keskinäinen Kiinteistö Oy Maakuntagalleriassa seuraavat tilat: Kaikki 5. kerroksen toimistotilat 577,5 m², kokoustila 4. kerroksessa 78,5 m², osuus (34 %) kokoustilasta 1. kerroksessa 113,0 m² ja 15 autopaikkaa.

7 Jäsenkuntien maksosuudet

Se määrä, joka talousarvion mukaan muiden tulojen lisäksi tarvitaan menojen suorittamiseen, kootaan varainhoitovuoden maksuosuuksina. Jäsenkuntien maksosuudet kuntayhtymän menoihin määräytyvät kuntien viimeisen vahvistetun tilinpäätösvuoden kunnallisverotulojen suhteessa. Maksuosuus suoritetaan varainhoitovuoden aikana maakuntahallituksen määräämissä erissä ja määrääminä aikoina.

Vuoden 2025 jäsenkuntien maksuosuuksista on taulukko kohdassa Taloussuunnitelma.

8 Talousarvion sitovuustaso ja täytäntöönpano

Talousarvio ja taloussuunnitelma

Taloussuunnitelma laaditaan kuntalain 110 §:n mukaan kolmeksi vuodeksi, joista ensimmäinen on talousarviovuosi. Taloussuunnitelma sisältää vuodet 2025-2027.

Talousarviorakenne

Taloussuunnitelma muodostuu tuloslaskelmasta, investointiosasta ja rahoituslaskelmasta sekä sisältää varsinaisen toiminnan lisäksi CBC-ohjelman ja projektitoiminnan. Taloussuunnitelma laaditaan siten, että mukana ovat hankkeiden kaikki tuotot ja kulut. CBC-ohjelman osalta mukana ovat teknisen tuen tuotot ja kulut, mutta taseen sisällä liikkuvat hankkeiden maksatukset (= välitettäviä varoja) eivät.

Yleisperusteluissa esitetään liiton taloudellisen tilanteen kehittyminen ja tietoja talousarvion painopistealueista. Strategian painopisteiden mukaiset suunnitelmat sisältävät myös toiminnalliset tavoitteet ja mittarit, jotka esitetään taulukkona liitteessä.

Tuloslaskelmassa esitetään tuotot ja kulut pääluokittain eriteltyinä sekä suunnitelman mukaiset poistot. Investointiosa on tyhjä, koska liitolla ei ole tiedossa merkittäviä tarpeita. Rahoitusosa sisältää pitkäaikaisen vieraan pääoman lyhentämisen sekä taseen purkua.

Talousarvion sitovuus

Talousarviossa maakuntavaltuusto hyväksyy liiton toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Valtuustoon nähden sitova erä on talousarvion loppusumma (tilikauden yli/alijäämä). Kuntalain mukaisesti myös toiminnalliset tavoitteet määritellään sitoviksi ja niiden mahdollisista muutoksista päättää valtuusto. Nämä tavoitteet esitetään taulukkona liitteessä.

Talousarvion yleisperustelut ovat informaatiota, jota ei ole tarkoitettu sitovaksi talousarvion osaksi. Talousarvion yksityiskohtaiset perustelut ovat ohjeellisesti sitovia siten, että yksiköiden tulee noudattaa perusteluissa kuvattua toiminnallista linjaa.

9 Kuntayhtymähallinto

Maakuntavaltuusto

Liiton ylintä päätösvaltaa käyttää maakuntavaltuusto, joka päättää liiton toiminnan ja talouden keskeiset tavoitteet. Maakuntavaltuusto hyväksyy vuosittain toiminta- ja taloussuunnitelman kolmelle vuodelle, joista ensimmäinen on talousarvio. Maakuntavaltuusto hyväksyy kehittämisen kannalta tärkeimmät asiakirjat eli maakuntaohjelman ja maakuntakaavan.

Maakuntavaltuusto pitää vuonna 2025 vähintään kaksi kokousta. Valtuustoseminaareja järjestetään tarpeen mukaan. Kevätvaltuusto hyväksyy toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen sekä myöntää vastuuvapaudet. Syysvaltuusto määrää jäsenkuntien maksuosuudet sekä hyväksyy seuraavan vuoden toiminta- ja taloussuunnitelman.

Jäsenkuntien kunnanvaltuustot valitsivat nykyisen maakuntavaltuuston vuoden 2021 kuntavaalien jälkeen toimikauttaan vastaavaksi ajaksi. Kustakin jäsenkunnasta on valittu yksi jäsen jokaista alkavaa 5 000 asukasta kohti. Kullekin jäsenelle valitaan henkilökohtainen varajäsen. Näin maakuntavaltuuston jäsenmääräksi muodostuu 28 henkilöä.

Maakuntavaltuusto valitsee vuosittain puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa.

Maakuntahallitus

Kuntayhtymällä on maakuntavaltuuston valitsema hallitus. Maakuntahallitukseen kuuluu 9 jäsentä ja kullakin on henkilökohtainen varajäsen. Jäsenten ja varajäsenten tulee olla jäsenkuntien valtuutettuja.

Maakuntahallitus kokoontuu pääsääntöisesti kerran kuukaudessa heinäkuuta lukuun ottamatta. Maakuntahallituksen kokouksiin osallistuvat myös maakuntavaltuuston puheenjohtajisto. Maakuntahallitus seuraa ja ohjaa valtuuston hyväksymän toimintasuunnitelman tulostavoitteiden toteutumista, ohjaa maakuntajohtajan ja liiton viraston toimintaa sekä antaa lisäksi merkittävät lausunnot.

Maakuntahallituksen jäsenet ovat myös maakunnan yhteistyöryhmän jäseniä.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan asettaa maakuntavaltuusto toimikauttaan vastaavaksi ajaksi. Tar-

kastuslautakuntaan kuuluu viisi jäsentä. Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla maakuntavaltuuston jäseniä. Tarkastuslautakunta vastaa liiton toiminnan valvonnasta yhdessä tilintarkastajan kanssa.

Maakunnan yhteistyöryhmä

Maakuntahallitus asettaa maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) EU-rahoitusta ja alueen kehittämiseen vaikuttavien toimenpiteiden yhteensovittamista varten. Tavoitteena on kehittää MYR:n toimintaa strategisemmalle tasolle.

10 Taloussuunnitelma

Tuloslaskelmaosa

Taloussuunnitelma 2025 - 2027 (talousarvio 2025)

TULOSLASKELMA	TP 2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Toimintatuotot					
Myyntituotot	2 361 247	2 517 002	2 533 618	2 511 615	2 561 848
Tuet ja avustukset	1 140 516	661 604	316 415	203 965	203 965
Muut toimintatuotot	0		0	0	0
Toimintatuotot yhteensä	3 501 764	3 178 607	2 850 033	2 715 580	2 765 813
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-2 238 780	-2 268 348	-2 057 870	-2 029 407	-2 090 289
Palvelujen ostot	-1 018 033	-777 758	-777 862	-686 873	-678 223
Muut toimintakulut	-172 478	-174 500	-119 300	-105 300	-105 300
Toimintakulut yhteensä	-3 429 291	-3 220 607	-2 955 033	-2 821 580	-2 873 812
Toimintakate	72 472	-42 000	-105 000	-106 000	-108 000
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-7 640	-8 000	5 000	6 000	8 000
Vuosikate	64 832	-50 000	-100 000	-100 000	-100 000
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	64 832	-50 000	-100 000	-100 000	-100 000
Rahastojen muutos	135 007	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	199 839	-50 000	-100 000	-100 000	-100 000

Investointiosa

Investointilaskelmat 2025 – 2027

HANKE	KUST.ARVI	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Menot						

Rahoituslaskelmaosa

Rahoituslaskelmat 2025 – 2027

RAHOITUSLASKELMA	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Tulorahoitus					
Vuosikate	64 832	-50 000	-100 000	-100 000	-100 000
Tulorahoituksen korjauuserät	0	0	0	0	0
Tulorahoitus yhteensä	64 832	-50 000	-100 000	-100 000	-100 000
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	0	0	0	0	0
Rahoitusosuudet investointeihin	0	0	0	0	0
Käyttöomaisuuden myyntituotot	0	0	0	0	0
Investoinnit yhteensä	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	64 832	-50 000	-100 000	-100 000	-100 000
Rahoitustoiminnan kassavirta					
Antolainojen lisäys	0	0	0	0	0
Antolainojen vähennys	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-48 000	-48 000	-48 000	-48 000	-48 000
Oman pääoman muutokset	43 395				
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	231 932	0	0	0	0
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	227 327	-48 000	-48 000	-48 000	-48 000
Kassavarojen muutos	292 159	-98 000	-148 000	-148 000	-148 000

Jäsenkuntien maksuosuudet 2025

Kunta	Kunnallisvero kunnalle 2023	% - osuus	E-K liitto maksuosuus €	Allergia- ja Ympäristö- instituutti	Yhteensä eurot 2025
Lappeenranta	136 900 514	60,29 %	1 484 570	20 280	1 504 851
Imatra	42 575 797	18,75 %	461 699	6 307	468 006
Lemi	5 332 880	2,35 %	57 831	790	58 621
Luumäki	7 044 363	3,10 %	76 390	1 044	77 434
Parikkala	7 051 422	3,11 %	76 467	1 045	77 511
Rautjärvi	5 301 681	2,33 %	57 492	785	58 278
Ruokolahti	8 488 979	3,74 %	92 056	1 258	93 313
Savitaipale	5 217 808	2,30 %	56 583	773	57 356
Taipalsaari	9 155 219	4,03 %	99 281	1 356	100 637
Yhteensä	227 068 663	100,00 %	2 462 368	33 638	2 496 006

Liite 1.

Avaintehtävät
<ol style="list-style-type: none"> 1. Edistetään maakunnan elinvoimaa toteuttamalla Etelä-Karjalan maakuntaohjelmaa 2022–2025 rahoituksen sekä asiantuntija- ja verkostotyön avulla. Laaditaan maakuntaohjelma vuosille 2026-2029. 2. Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040:n valmistelu. 3. Edunajamisessa vaikutetaan Etelä-Karjalan elinvoiman vahvistamiseen kansallisen ja EU-politiikan välineillä ja niiden sisältöön vaikuttamalla huomioiden kaakkoisen rajaseudun muuttunut toimintaympäristö. 4. Organisaation toiminnan ja osaamisen kehittäminen työhyvinvointi huomioiden sekä hyvä työnantajakuva ja asiakastyytyväisyys säilyttäen.

Tavoitteet ja mittarit

Tavoite	Mittari	Toteuma
Etelä-Karjalan liitto on arvostettu osaja, edunvalvoja ja yhteistyökumppani		
Etelä-Karjalan liiton sidosryhmätyytyväisyys säilyy hyvällä tasolla	Sidosryhmätyytyväisyyskyselyvastausten keskiarvo kokonaistoiminnasta vähintään 3,7 (asteikolla 1–5)	
Teemme joukkueena vaikuttavaa ja kestävää elinvoimatyötä		
Etelä-Karjalan liiton vaikuttamistyö on suunnitelmallista ja näkyvää	Vaikuttamisen konsepti ja vuosisuunnitelma on laadittu laajasti osallistaen ja suunnitelma hyväksytty maakuntahallituksessa	
Maakuntaohjelma 2026-2029 valmistellaan	Maakuntavaltuusto hyväksyy maakuntaohjelman vuosille 2026-2029 vuoden 2025 loppuun mennessä	
Aluekehitysrahoitus hyödynnetään tehokkaasti maakuntaohjelman painopisteiden mukaisesti	Vuodelle 2025 kohdennetusta EAKR- ja JTF rahoituksesta on sidottu rahoituspäätöksin vähintään 80 % vuoden 2025 aikana	
Maakuntakaavan suunnittelu etenee	Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040:n kaavaluonnos asetetaan nähtäville ja kaavaehdotuksen valmistelu on käynnissä	
CBC-ohjelman loppuraportointi on valmistunut	Ohjelman loppuraportti on jätetty käsittelyyn	
Etelä-Karjalan liitto on pidetty ja houkutteleva työpaikka		
Henkilöstön työhyvinvointi hyvällä tasolla	Työhyvinvointikyselyvastausten keskiarvo on vähintään 3,7 (asteikolla 1-5)	
Kehitämme kaikkien työntekijöiden osaamista	Jokainen työntekijä osallistuu vähintään yhteen koulutukseen Koulutuspäivien määrä/koulutettu *koulutettujen osuus henkilöstöstä (%) > 1,323 Järjestetään vähintään kolme digitaalista osaamista kehittävää koulutusta vuonna 2025	